

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, XXX г.
[...] (2019) XXX draft

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Съобщение относно защитата на поверителна информация от националните
съдилища във връзка с прилагането от страна на частноправни субекти на
правото на ЕС в областта на конкуренцията**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Съобщение относно защитата на поверителна информация от националните съдилища във връзка с прилагането от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията

I. Обхват и цел на настоящото съобщение

1. Достъпът до доказателства представлява важен елемент от упражняването на правата, които физическите лица извличат съгласно членове 101 или 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) в граждански производства пред националните съдилища. Чрез разкриването на доказателства националните съдилища играят важна роля в отстраняването на информационното несъответствие между ищците и ответниците.
2. Прилагането от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията може да приеме различни форми, като например, наред с другото:
 - (i) установителни искове, които могат да се разбират като искове, чрез които ищците искат от съда да обяви, че ответникът е нарушил правото на ЕС в областта на конкуренцията и че това нарушение е навредило на ищците. В тези случаи количественото изражение на претърпяната вреда се определя от националните съдилища в отделно последващо производство;
 - (ii) искове за преустановяване на нарушение, които могат да се разбират като искове за преустановяване на поведение, с което се нарушават правилата на ЕС в областта на конкуренцията; или
 - (iii) искове за обезщетение на вреди, които могат да се разбират като искове, с които ищците искат обезщетение за вреди, причинени от нарушение на правото на ЕС в областта на конкуренцията от страна на предприятие или сдружение на предприятия. Исковите за обезщетение на вреди биха могли да бъдат последващи или самостоятелни искове. Последващите искове представляват граждански искове, предявени след като Европейската комисия (наричана по-нататък „Комисията“) или национален орган за защита на конкуренцията установи, че е извършено нарушение. Самостоятелните искове представляват искове, които не следват от предшестващо установяване от орган за защита на конкуренцията на нарушение на правото в областта на конкуренцията. В такъв случай съдът първо ще прецени дали правото в областта на конкуренцията е било нарушено, след което ще оцени дали ищецът е понесъл вреда, ще определи количественото изражение на тази вреда и ще разпреди да бъде изплатено обезщетение.
3. При производства за прилагане от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията има вероятност националните съдилища да получат искания за разкриване на доказателства, съдържащи поверителна информация. Това важи в особена степен за исковите за обезщетение на вреди.
4. При производства във връзка с такива искове националните съдилища следва да бъдат в състояние да разпоредят разкриването на конкретни доказателства или

на категории доказателства по искане на една от страните, като се отчитат надлежно необходимостта и пропорционалността на мерките за разкриване на информация¹. За тази цел националните съдилища следва да разполагат с редица мерки за защита на поверителната информация по такъв начин, че да не се възпрепятства ефективният достъп на страните до правосъдие или упражняването на правото на обезщетение в пълен размер. Същевременно националните съдилища следва да вземат предвид необходимите предпазни мерки за защита на доказателствата, съдържащи поверителна информация².

5. Целта на настоящото съобщение е да се помогне на националните съдилища при разглеждането на искания за разкриване на поверителна информация в производства за прилагане от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията, и по-специално при разглеждането на иски за обезщетение на вреди³. По-специално съобщението цели да подпомогне националните съдилища при подбора на ефективни мерки за защита с оглед на специфичните обстоятелства по делото, на вида и степента на чувствителност на поверителната информация, както и на други съответни съображения, посочени в раздел III по-долу. Такива мерки могат да бъдат използвани до степента, в която са достъпни и съвместими с националните процесуални правила, включително правото на справедлив съдебен процес и правото на защита, признато съгласно правото на ЕС и националното законодателство.
6. В качеството си на референтен документ за вдъхновение и за насоки настоящото съобщение не е обвързващо за националните съдилища и не променя съществуващите правила съгласно правото на ЕС или законодателството на държавите членки. Настоящото съобщение не изменя и не води до промени в процесуалните правила, приложими към гражданските производства в отделните държави членки. В съответствие с това националните съдилища не са длъжни да го следват. Настоящото съобщение също така не засяга съдебната практика на съдилищата на ЕС.
7. Освен това нищо в настоящото съобщение не следва да се тълкува в смисъл, че позволява разкриване на доказателства, защитени съгласно принципа за опазване на професионалната тайна, т.е. принципа на поверителност на комуникациите между юридически представител и неговия клиент⁴. Настоящото съобщение не обхваща и не засяга правилата и практиките относно публичния достъп до документи на европейските институции съгласно

¹ Член 5, параграфи 1, 2 и 3 от Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно някои правила за уреждане на иски за обезщетение на вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията, ОВ L 349, 5.12.2014, стр. 1. (наричана по-нататък „Директивата относно исковите за обезщетение на вреди“).

² Вж. съображение 18 и член 5, параграф 4 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

³ Съгласно член 2, параграф 1 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди „нарушение на конкурентното право“ се определя като нарушение на член 101 или член 102 ДФЕС или на националното конкурентно право. Съгласно член 2, параграф 3 от Директивата „национално конкурентно право“ се определя като разпоредбите на националното право, с които принципно се преследват същите цели като целите на член 101 и член 102 ДФЕС и които се прилагат по едно и също дело, успоредно с конкурентното право на Съюза съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003, като се изключват разпоредбите на националното право, в които се предвиждат наказателноправни санкции за физически лица, освен доколкото тези наказателноправни санкции са средство, чрез което се осигурява прилагането на правилата в областта на конкуренцията, приложими към предприятията.

⁴ Член 5, параграф 6 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди; вж. също така решение от 18 май 1982 г., 155/79, AM & S Europe/Комисия, EU:C:1982:157 и решение от 14 септември 2010 г., C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals и Akros Chemicals/Комисия, EU:C:2010:512.

Регламент (ЕО) № 1049/20015 и относно обработването на лични данни съгласно Регламент (ЕО) № 2018/1725 и Регламент (ЕС) 2016/6796.

8. На последно място настоящото съобщение доразвива някои аспекти, разгледани в Известието относно сътрудничеството между Комисията и националните съдилища⁷. В съобщението също така се отчитат и то е в пълно съответствие със съответните аспекти на Директивата относно търговските тайни⁸.

II. Разкриване на доказателства, съдържащи поверителна информация, пред националните съдилища

A. Съображения от значение във връзка с разкриването на доказателства

9. В контекста на прилагането от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията способността на страните да упражнят ефективно своите права често зависи от възможността да получат достъп до доказателствата, необходими за подкрепа на тяхната претенция или защита.
10. За ищците такъв достъп до доказателства ще бъде необходим, наред с другото, за да докажат наличие на нарушение в рамките на самостоятелен иск, за да докажат, че съществува причинно-следствена връзка между нарушението и твърдяната вреда, и ако успеят да я докажат — за количественото определяне на тази вреда. Страната, която носи тежестта на доказване, обаче невинаги разполага с такива доказателства или с лесен достъп до тях.
11. Например в контекста на последващите иски за обезщетение на вреди на ищците може да се наложи да поискат достъп до доказателства, за да докажат наличието или степента на претърпяната вреда, тъй като ответникът често

⁵ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията, ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43. „Настоящият регламент цели да даде възможно най-голяма гласност на правото на публичен достъп до документите [...]“ (съображение 4). Регламентът относно достъпа до документи се отнася до прозрачността и има за цел представянето на информация на широката общественост. Както поясни наскоро Общият съд „[...] Регламент № 1049/2001 има за цел да осигури право на публичен достъп в общ смисъл до документи на институциите, а не да постанови правила, предназначени да защитят специфичния интерес, който едно или друго лице би могло да има от достъпа до някой от тези документи“ (вж. решение от 12 май 2015 г., T-623/13 *Unión de Almacenistas de Hierros de España/Комисия*, ECLI:EU:T:2015:268, точка 86). Поради това посоченият регламент не се отнася до специфичните нужди на ищци по иски за обезщетение на вреди поради нарушения на правото на ЕС в областта на конкуренцията. Вместо това въпросните ищци могат да разчитат напълно на националните правила, с които се транспонират членове 5 и 6 от Директивата относно исковете за обезщетение на вреди.

⁶ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни, ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39—98 и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1.

⁷ Известие на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилищата на държавите — членки на Европейския съюз, при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, ОВ C 101, 27.4.2004 г., стр. 54, изменено със съобщение на Комисията „Изменения в Известието на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилища на държавите — членки на Европейския съюз, при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност“, ОВ C 256, 5.8.2015 г., стр. 5. (наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството с националните съдилища“).

⁸ Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване, ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1—18.

разполага с необходимите доказателства. Освен това, ако например ответникът твърди, че ищецът е прехвърлил на своите собствени клиенти надценката, произтичаща от нарушението (т. нар. прехвърляне на надценката като защита), ответникът може да поиска достъп до доказателства, с които разполага ищецът или трето лице⁹.

12. В повечето случаи една от страните ще разполага с поисканите доказателства. В някои случаи търсените доказателства (например за установяване на нарушението или за определяне на времевия обхват на нарушението) ще се съдържат в документи, представени на ответника от орган за защита на конкуренцията или получени от ответника чрез достъп до преписката на органа за защита на конкуренцията (например предварително съществуващи документи, отговори на искания за информация и др.). В други случаи ответникът или ищецът може да разполага с допълнителни доказателства, които са от значение за претенция за обезщетение на вреди (например количествено определяне на вредата, установяване на причинно-следствена връзка, изчисляване на евентуално „прехвърляне“ на надценка от ответниците и др.) и които не са включени в преписката на органа за защита на конкуренцията. Такъв по-специално е случаят във връзка с информация относно цените за конкретни клиенти, маржовете на печалбата, приходите или други данни, например поведението на купувачите във връзка с ценообразуването и др.
13. Ще бъде поискано разкриване на доказателства от страни по гражданското производство или от трети лица, доколкото те притежават информация, т.е. ако разполагат с доказателства под техен контрол. Понятието за контрол не означава, че притежателят на информацията трябва да разполага физически с документите. Например, ако доказателствата се съдържат на твърдия диск на дъщерно дружество на ответника, за тези доказателства ще се счита, че са под контрола на ответника¹⁰.
14. По искане на една от страните националните съдилища могат да вземат решение да разпоредят на страна или на трето лице да разкрие доказателства. Като крайна мярка, ако не може разумно да се очаква от страните по гражданското производство или от трето лице да разкрият посочените доказателства и искането се отнася до документ в преписката на Комисията или на съответния национален орган за защита на конкуренцията, националният съд може да насочи разпореждането към тях¹¹. Такъв може да бъде случаят, когато въпросната страна не може да намери конкретен документ (например има

⁹ Съобщение на Комисията относно количественото определяне на вредата при искове за обезщетения за нарушения на антиitrustовите правила, ОВ С 167, 13.6.2013 г., стр. 19 и Практическо ръководство за количествено определяне на вредите при искове за обезщетения за нарушения на член 101 и член 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз (11.6.2013 г.). Вж. също така насоките за националните съдилища относно начина за определяне на размера на надценката на картела, прехвърлена на непреки купувачи и крайни потребители (забележка: все още непубликувани).

¹⁰ За понятието предприятие в контекста на правоприлагането от страна на частноправни субекти вж. решение от 14 март 2019 г., C-724/17 Vantaan kaupunki/Skanska Industrial Solutions Oy и др., EU:C:2019:204, точка 47.

¹¹ Вж. член 4, параграф 3 от ДЕС относно лоялното сътрудничество между Съюза и държавите членки и член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 по отношение на искания за предоставяне на информация, отправени до Комисията, както и решение от 13 юли 1990 г., C-2/88, Zwartveld, EU:C:1990:315, точка 22. Вж. също така член 6, параграф 10 от Директивата относно исковете за обезщетение на вреди, в който се предвижда, че разкриването на доказателства от орган за защита на конкуренцията представлява единствено крайна мярка („държавите членки гарантират, че националните съдилища изискват от органа за защита на конкуренцията разкриването на доказателства, съдържащи се в негова преписка, когато от дадена страна или трето лице не може разумно да се очаква да бъде в състояние да представи тези доказателства“).

проблем с файла, в помещението е имало пожар и старите физически документи са били унищожени).

15. По-специално Директивата относно исковите за обезщетение на вреди задължава държавите членки да предвидят право на ищците и ответниците да искат разкриването на доказателства от значение за техните претенции или защита при следните условия¹².
16. Първо, националните съдилища определят дали претенцията за претърпяна вреда е убедителна, както и дали искането за разкриване на доказателства се отнася до съответни доказателства и дали е пропорционално¹³. В Директивата относно исковите за обезщетение на вреди се посочва, че при оценката на пропорционалността следва да се отчетат обхватът и разходите по разкриването на доказателства, по-специално за всяко засегнато трето лице, включително за предотвратяване на неконкретизирани искания за информация, която едва ли е от значение за страните по производството. Изключително широкообхватните или общи искания за разкриване на доказателства вероятно няма да отговорят на тези изисквания¹⁴.
17. Второ, в исканията за разкриване на доказателства доказателствата или съответните категории от доказателства са посочени „възможно най-точно и тясно“ въз основа на разумно достъпни факти¹⁵. Категориите от доказателства могат да бъдат определени посредством общите характеристики на съставните им елементи, като например характер, предмет и съдържание на документите, чието предоставяне се иска, времето на изготвянето им или други критерии. Например в искане за категории от доказателства биха могли да се посочат данни за продажбите на продукт Y, обменени между дружествата A и B в периода 2000—2005 г.
18. Трето, що се отнася до разкриването на информация, включена в преписката на Комисията или на национален орган за защита на конкуренцията, в Директивата относно исковите за обезщетение на вреди се посочва, че когато оценява пропорционалността на разпореждане за разкриване на доказателства, националният съд взема предвид, наред с другото, дали „искането е формулирано конкретно с оглед на характера, предмета или съдържанието на документите, предоставени на органа за защита на конкуренцията или съдържащи се в преписката на този орган, или е формулирано като искане от общ характер по отношение на документите, предоставени на органа за защита на конкуренцията“¹⁶. Що се отнася до тези видове документи обаче, трябва да се припомни, че Директивата относно исковите за обезщетение на вреди предвижда, че при никакви обстоятелства не могат да се представят заявления за освобождаване от санкция или намаляване на санкции и заявления за постигане на споразумение (т. нар. „документи от черния списък“)¹⁷. Освен това, ако все

¹² Вж. съображение 15 и член 5, параграф 1 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

¹³ Вж. член 5, параграфи 1 и 3 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди; вж. също така становището на Комисията до Висшия съд на Обединеното кралство от 27 януари 2017 г. съгласно член 15, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1/2003 по дело EURIBOR, точка 24, достъпно на http://ec.europa.eu/competition/court/antitrust_amicus_curiae.html

¹⁴ Вж. съображение 23 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди по отношение на принципа на пропорционалност и предотвратяването на опитите за необосновано търсене на информация (т. нар. „fishing expeditions“), т.е. неконкретизирано или прекомерно широкообхватно искане за информация, която едва ли е от значение за страните по производството.

¹⁵ Вж. съображение 16 и член 5, параграф 2 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

¹⁶ Член 6, параграф 4, буква а) от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

¹⁷ Член 6, параграф 6 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

още не е приключило производството на Комисията или на националния орган за защита на конкуренцията, националният съд не може да разпорежи разкриването на информация, подготвена от физическо или юридическо лице специално за производство на орган за защита на конкуренцията; информация, която е била подготвена от орган за защита на конкуренцията и изпратена на страните в хода на воденото от него производство; и заявления за постигане на споразумение, които са оттеглени (т. нар. „документи от сивия списък“)¹⁸.

Б. Разкриване на поверителна информация

19. В производства за прилагане от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията националните съдилища гарантират ефективното упражняване на правата на ищите и ответниците като предоставят достъп до съответната информация за обосноваване на съответните им претенции (ако са изпълнени условията за нейното разкриване), като същевременно защитават интересите на страната или на третото лице, чиято поверителна информация подлежи на разкриване.
20. Освен това в контекста на национални производства фактът, че дадена информация е от поверително естество, не представлява абсолютна пречка за нейното разкриване¹⁹. Същото важи и за разкриването на търговски тайни в контекста на Директивата относно търговските тайни²⁰.
21. При разкриване на поверителна информация обаче тази информация следва да бъде защитена, доколкото е възможно. В действителност защитата на търговските тайни и на друга поверителна информация представлява общ принцип на правото на Съюза²¹.
22. Що се отнася до правоприлагането от страна на частноправни субекти, в Директивата относно търговските тайни се предвижда понятие „търговска тайна“ на ЕС. Съгласно член 2, параграф 1 от Директивата относно търговските тайни търговската тайна се определя като информация, която отговаря на всички посочени по-долу изисквания:
 - (i) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;
 - (ii) да има търговска стойност поради това, че е тайна; както и

¹⁸ Член 6, параграф 5 от Директивата относно исковете за обезщетение на вреди.

¹⁹ Решение от 18 септември 1996 г., T-353/94, Postbank, EU:T:1996:119, точки 66 и 89; вж. също така като източник на вдъхновение цитираното по-горе Известие относно сътрудничеството с националните съдилища, точка 24; и Известие на Комисията относно правилата за достъп до преписката на Комисията при производства по членове 81 и 82 от Договора за ЕО, членове 53, 54 и 57 от Споразумението за ЕИП и Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета, ОВ С 325, 22.12.2005 г., стр. 7, изменено с ОВ С 256, 5.8.2015 г., стр. 3 (наричано по-нататък „Известието относно достъпа до преписката“), точка 24.

²⁰ Вж. членове 3 и 9 от Директивата относно търговските тайни.

²¹ Вж. член 339 от ДФЕС. Вж. също решение от 24 юни 1986 г., C-53/85, Akzo Chemie/Комисия, EU:C:1986:256, точка 28; решение от 19 май 1994 г., C-36/92 P, SEP/Комисия, EU:C:1994:205, точка 37 и решение от 19 юни 2018 г., C-15/16, Baumeister, EU:C:2018:464, точка 53. Защитата на поверителната информация също така е следствие от правото на всяко лице на зачитане на неговия личен и семеен живот, определено в член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз, ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407 (вж. решение от 14 февруари 2008 г., C-450/06, Varec S.A./Белгия, EU:C:2008:91, точки 46—54).

- (iii) да е била предмет на обосновани действия при дадените обстоятелства от страна на законно контролиращото информацията лице, за да я запази в тайна.
23. Съгласно горепосоченото определение на търговските тайни те по подразбиране трябва да се считат за поверителна информация. Други видове информация обаче също биха могли да се считат за поверителни.
24. Въпросът какво представлява поверителна информация може да се преценява поотделно във всеки случай. Например, страни по административно производство могат да отправят искания за поверителност към другите страни по административното производство, но не могат да отправят същите искания към страни, поискали разкриване на доказателства пред национален съд в рамките на гражданско производство. Това важи и за трети лица, от които Комисията може да е получила информация в рамките на административно производство.
25. Освен това националните съдилища следва да отчетат националните правила или съответната национална съдебна практика, в които се дава определение на поверителна информация. Поради това настоящото съобщение не съдържа определение на поверителна информация във връзка с прилагането от страна на частноправни субекти на правото на ЕС в областта на конкуренцията пред националните съдилища. При все това може да се почерпи вдъхновение от съдебната практика на съдилищата на ЕС²², съгласно която доказателствата, отговарящи на следните кумулативни условия, се квалифицират като поверителна информация:
- (i) да са известни само на ограничен брой лица;²³ и
 - (ii) тяхното разкриване може да причини сериозна вреда на лицето, което я е предоставило, или на трети лица; случаят обикновено е такъв, когато информацията има търговска, финансова или стратегическа стойност. В този смисъл поверителното естество на дадена информация може да зависи от лицата, на които ще бъде разкрита (например дали на конкурент, на клиент или на доставчик).²⁴ За да се оцени потенциалът за причиняване на вреда, също така е целесъобразно да се отчете колко скорошна е информацията. Чувствителна информация относно текущи или бъдещи бизнес отношения, вътрешни бизнес планове и друга търговска информация, насочена към бъдещето, често биха се квалифицирали (поне отчасти) като поверителна информация. Дори

²² решение от 30 май 2006 г., T-198/03, Bank Austria/Комисия, EU:T:2006:136, точка 71; решение от 12 октомври 2007 г., T-474/04 Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse/Комисия, EU:T:2007:306, точка 65; решение от 8 ноември 2011 г., T-88/09, Idromacchine/Комисия, EU:T:2011:641, точка 45; решение от 28 януари 2015 г., T-345/12, Akzo Nobel и други/Комисия, EU:T:2015:50, точка 65; и решение от 14 март 2017 г., C-162/15 P Evonik Degussa/Комисия, ECLI:EU:C:2017:205, точка 107.

²³ При все това дадена информация може да загуби своя поверителен характер непосредствено след като стане „достъпна за кръгове от специалисти или може да бъде изведена от публично достъпна информация“; вж. например определение от 19 юни 1996 г. по съединени дела T-134/94 и др., NMH Stahlwerke/Комисия, EU:T:1996:85, точка 40; определение от 29 май 1997 г., T-89/96, British Steel/Комисия, EU:T:1997:77, точка 29; определение от 15 юни 2006 г., 29 май 1997 г., T-271/03, Deutsche Telekom/Комисия, EU:T:2006:163, точки 64 и 65; и решение от 29 март 2012 г., T-336/07, Telefónica/Комисия, EU:T:2012:172, точки 39, 63 и 64; вж. също така Известието относно достъпа до преписката, точка 23.

²⁴ Това е от значение и за защитата на трети лица от риска от предприемане на ответни мерки от страна на конкурент или търговски партньор, който може да упражни значителен търговски или икономически натиск върху тях. Вж. например решение от 6 април 1995 г., C-310/93, BPB Industries и British Gypsum/Комисия, EU:C:1995:101, точки 26 и 27.

такава информация обаче може да загуби поверителното си естество, когато е „загубила търговското си значение поради факта на изтичането на време“²⁵ и

- (iii) интересите, които могат да бъдат увредени с разкриването на информацията, обективно заслужават защита. В това отношение интересът на дадена страна да защити себе си или своята репутация срещу осъждане от национален съд да заплати обезщетение за претърпени вреди поради участието ѝ в нарушение на правото в областта на конкуренцията не представлява годин за защита интерес²⁶.

В. Сътрудничество между Комисията и националните съдилища в контекста на разкриването на доказателства

26. В граждански производства за прилагането на членове 101 и 102 от ДФЕС националният съд може да реши да поиска от Комисията да представи становище по въпроси, засягащи прилагането на правото на ЕС в областта на конкуренцията, или да предостави всякаква информация от правно, икономическо или процедурно естество, с която разполага, в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, заложен в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз²⁷. Националният съд може например да поиска документи от преписката на Комисията, ако от друго (трето) лице не може разумно да се очаква да ги представи²⁸. В това отношение е важно да се припомни, както е посочено по-горе, че Комисията няма да предоставя документи, включени в черния списък, или, в случай че производството не е приключило, документи, включени в сивия списък (вж. точка 18)²⁹.
27. Освен това съдействието, оказвано на националните съдилища от Комисията, не трябва да подронва гаранциите, произтичащи за физическите и юридическите лица от принципа за професионална тайна съгласно член 339 от ДФЕС и член 28 от Регламент (ЕО) № 1/2003.³⁰
28. Когато Комисията е на мнение, че поисканата от националния съд информация съдържа поверителна информация, преди предаването на въпросната информация Комисията ще отправи запитване до националния съд дали може да гарантира защитата на поверителната информация и ще отчете въведените

²⁵ Информация, която е била поверителна, но датира от преди пет или повече години, трябва да се счита за неактуална, освен ако по изключение ищецът докаже, че тя все още представлява съществен елемент на търговското му положение или на това на трето лице; вж. в това отношение решение от 14 март 2017 г., C-162/15 P, Evonik Degussa/Комисия, EU:C:2017:205, точка 64; и решение от 19 юни 2018 г., C-15/16, Baumeister, EU:C:2018:464, точка 54. Вж. също така Известието относно достъпа до преписката, точка 23.

²⁶ Вж. решение по дело Bank Austria, цитирано по-горе, точка 78 и решение по дело Evonik Degussa, цитирано по-горе, точки 107—110 и 117. Вж. също така решение на Европейския съд по правата на човека по дело Gillberg/Швеция [GC], № 41723/06, точка 67, съгласно която „не може да се прави позоваване на член 8 само с цел оплакване от посегателство срещу доброто име на лицето, произтичащо като предвидима последица от собствените му действия, като например извършване на престъпление“.

²⁷ Член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003; Известие относно сътрудничеството с националните съдилища, точки 21, 27 и 29; решение по дело Postbank, точка 65; вж. също така решение по дело Zwartveld, точки 21—22.

²⁸ Вж. член 6, параграф 10 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

²⁹ Вж. член 16а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 г. относно водените от Комисията производства съгласно членове 81 и 82 от Договора за ЕО, ОВ L 123, 27.4.2004 г., стр. 18. Вж. също така точка 26 от Известието относно сътрудничеството с националните съдилища във връзка с отказа да се предостави информация по особено важни причини, свързани с необходимостта да бъдат опазени интересите на Европейския съюз или да се избегне намеса в дейността и независимостта на Комисията.

³⁰ Решение по дело Postbank, точка 90.

мерки от националния съд в тази връзка. Националният съд следва да предостави на лицето, чиято поверителна информация подлежи на разкриване, необходимите гаранции за защитата на тази информация³¹.

29. Ако Комисията счита, че правата на физическите и юридическите лица във връзка със защитата на поверителността могат да бъдат защитени по подходящ начин от националния съд, тя ще му предаде поисканата информация. Впоследствие националният съд може да разкрие информацията в рамките на националното производство, като приложи мерките за защита на поверителността на информацията, за които е съобщил на Комисията, и като отчете всички коментари на Комисията по този въпрос.

III. Мерки за защита на поверителна информация

A. Въведение

30. В качеството си на източник на вдъхновение и необвързващи насоки настоящото съобщение цели да подпомогне националните съдилища да оценят в рамките на конкретно искане за разкриване на доказателства какви мерки може да е необходимо да се въведат преди разкриването на поверителна информация.
31. Така например Директивата относно исковете за обезщетение на вреди се позовава на няколко мерки, като например възможността за редактиране на пасаж с чувствително съдържание в документите, провеждане на закрити съдебни заседания, ограничаване на кръга на лицата, които имат право да се запознаят с въпросните доказателства, и инструктиране на експертите да изготвят резюмета на информацията в обобщена или по друг начин неповерителна форма³². Разбира се, изборът на мерките, които да се използват за защита на поверителната информация при разпореждане за разкриване на доказателства, ще зависи от конкретните национални процесуални правила, включително до каква степен изобщо са достъпни определени мерки.
32. Изборът на една или повече ефективни мерки за защита на поверителността при производство за разкриване на доказателства ще бъде свързан с извършване на оценка във всеки отделен случай, която може да зависи от няколко фактора, като например, наред с другото:
- (i) естеството и степента на чувствителност на информацията, подлежаща на разкриване (например имена на клиенти, цени, структура на разходите, маржове на печалба и др.), и дали с цел упражняване на правата на страната, поискала разкриването на информацията, може да се осигури достъп до тази информация в обобщена или анонимизирана форма или не;
 - (ii) степента на поисканото разкриване на данни (т.е. обемът или броят на документите, които трябва да бъдат представени);

³¹ Известие относно сътрудничеството с националните съдилища, точка 25. Вж. също така точка 12 от становище на Комисията от 22 декември 2014 г. вследствие на искане по член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора, The Secretary of State for Health и други/Servier Laboratories Limited и други, C(2014) 10264 final, достъпно на адрес: http://ec.europa.eu/competition/court/confidentiality_rings_final_opinion_en.pdf.

³² Вж. съображение 18 от Директивата относно исковете за обезщетение на вреди.

- (iii) броя на страните, обхванати от съдебния спор и разкриването на информация. Някои мерки за защита на поверителността може да бъдат по-ефективни от други в зависимост от това дали има повече от една страна, която отправя такова искане, и/или повече от една разкриваща информация страна;
- (iv) отношенията между страните (например дали разкриващата информация страна представлява пряк конкурент на отправящата искането страна³³, дали понастоящем съществуват делови отношения между страните и др.);
- (v) дали притежателите на информацията, подлежаща на разкриване, които участват в съдебния спор пред националния съд, са трети лица.³⁴ Правата на трети лица, свързани със защитата на тяхната поверителна информация, също трябва да се вземат предвид в рамките на гражданското производство.³⁵ Разкриващата информация страна може да разполага с документи на трети лица, чието съдържание може да е поверително спрямо отправящата искането страна или спрямо други страни по производството³⁶.
- (vi) кръга от лица, на които е позволено да осъществят достъп до информацията (т.е. дали достъп до представените доказателства следва да имат само външни юридически представители или дали отправящата искането страна (представители на дружеството) също би имала достъп до информацията);
- (vii) риска от непреднамерено разкриване;
- (viii) способността на съда да защити поверителната информация по време на цялото гражданско производство и дори след неговото приключване; националните съдилища могат да заключат, че с цел ефективна защита на поверителната информация може да не е достатъчна само една мярка и че докато се провежда производството, може да се наложи да се приемат и други мерки; както и
- (ix) всякакви други ограничения или административна тежест, свързани с разкриването на информация, като например повишени разходи или

³³ Например, ако страните са преки конкуренти, избраната мярка трябва да гарантира, че начинът на разкриване на информацията няма да позволи на страните да сключат тайно споразумение или да осигури конкурентно предимство на страната, поискала разкриването на информация.

³⁴ Разкриващата информация страна не притежава непременно информацията. Например дадена страна може да е получила информация от трети лица в рамките на административно производство пред Комисията или от национален орган за защита на конкуренцията. Осъществяването на достъп до информацията не прави тази страна неин притежател.

³⁵ Вж. по-специално член 5, параграф 7 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди („държавите членки гарантират, че на лицата, от които се изисква разкриване на доказателства, е предоставена възможност да бъдат изслушани, преди национален съд, разпоредил разкриването [...]“).

³⁶ Например във връзка с неповерителни версии на документи, свързани с процес по събиране на данни, които са подготвени специално с цел достъп до преписката, вж. становище на Комисията от 29 октомври 2015 г. за прилагане на член 15, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора, Sainsbury's Supermarkets Ltd/Mastercard Incorporated и други, (C(2015) 7682 final), точка 23, където Комисията посочва, че на този етап не е било необходимо да се изразява позиция дали информацията е поверителна спрямо други страни, но че трети страни, предоставили информацията, може да възразят срещу споделянето ѝ с ищеца. В становището се заключава, че „[...]“, фактът, че е възможно Mastercard да бъде удовлетворено от конкретните постигнати договорености, като например поверителен кръг, не би бил непременно удовлетворителен за трети страни, предоставили информацията“. Становището е достъпно на адрес: http://ec.europa.eu/competition/court/sainsbury_opinion_en.pdf.

допълнителни административни стъпки за националната съдебна система, разходи за разкриващите информация страни, евентуално забавяне на производството и др.

33. На последно място, изборът на най-ефективната мярка или мерки може да зависи от наличието на санкции за неспазване или отказ от спазване на разпоредените от съдилищата мерки за защита на поверителната информация и от способността за налагане и принудително изпълнение на такива санкции. Националните съдилища следва да бъдат в състояние да налагат достатъчно възпиращи санкции за неспазване на задълженията за защита на поверителната информация, по-специално за да се избегне използването от страните на поверителни документи извън производството, в рамките на което са представени³⁷. Съгласно член 8 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди националните съдилища трябва да бъдат в състояние ефективно да налагат санкции на страните, третите лица и техните представители³⁸.
34. Конкретното естество и обхват на санкции ще зависят от националните правила. Съгласно Директивата относно исковите за обезщетение на вреди санкциите за неспазване на разпореждане за разкриване на доказателства, за унищожаване на доказателства от значение за делото; за неизпълнение или отказ да се изпълнят задълженията, наложени със съдебно разпореждане на национален съд за защита на поверителна информация; и за нарушаване на предвидените ограничения на използването на доказателства включват възможността да се извлекат неблагоприятни за страната заключения, например да се приеме, че съответното твърдение е доказано или да се отхвърлят изцяло или отчасти предявени претенции или защитни аргументи, и възможността да се разпорежи заплащане на разноските³⁹. Външните юридически представители или експерти също може да подлежат на дисциплинарни санкции от техните професионални сдружения (например временно отнемане на лиценз, глоби и др.).
35. В заключение, изборът на мярка за разкриване на информация може да изисква задълбочена оценка на множество фактори. За да се помогне на националните съдилища при извършването на такава оценка и също така въз основа на опита на Комисията във връзка с административни и съдебни производства, настоящото съобщение съдържа преглед на най-често срещаните характеристики, които — в случай че са достъпни съгласно процесуалните правила на държавите членки — могат да се използват за защита на поверителна информация, както и съответните съображения във връзка с тяхната ефективност.

Б. Поверителни кръгове

36. Поверителният кръг представлява мярка за разкриване на информация, при която определени категории информация, включително поверителна

³⁷ Вж. например член 16 от Директивата относно търговските тайни, в който се предвижда възможност за налагане на санкции на всяко лице, което не изпълни или откаже да изпълни разпоредените мерки за запазване на поверителността на търговските тайни в хода на съдебното производство.

³⁸ Вж. член 8 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди. Вж. също така съображение 33 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди. Прибягването до санкции по същество означава, че в повечето случаи националните съдилища може да не са в състояние да упражняват надзор в реално време дали страните спазват правилата на разпореждането за разкриване на доказателства, особено в случай на поверителен кръг.

³⁹ Член 8, параграф 2 от Директивата относно исковите за обезщетение на вреди.

информация, се предоставят от разкриващата страна само на определени категории лица⁴⁰.

Б.1. Поверителните кръгове като ефективно средство за защита на поверителността

37. Поверителните кръгове могат да представляват ефективна мярка, с която националните съдилища могат да защитят поверителността при множество различни обстоятелства.
38. Първо, поверителните кръгове могат да бъдат ефективни за гарантиране на разкриването на количествени данни или на изключително чувствителна търговска и/или стратегическа информация, които, макар и от значение за претенцията на страната, са изключително трудни за обобщаване по съдържателен начин⁴¹ или не могат да бъдат разкрити без риск от прекомерно редактиране⁴² и следователно без загуба на доказателствена сила. Чрез разкриване на документи в рамките на поверителния кръг съответната поверителна информация по същество се разкрива, но потенциалната вреда в резултат на разкриването се контролира или свежда до минимум чрез ограничаване на достъпа до информацията в зависимост от конкретните обстоятелства по случая (например вид и естество на документите, отношения между страните, състав на кръга, документи на трети лица и др.). В такива ситуации поверителните кръгове помагат да се постигне баланс между необходимостта от разкриване на поверителната информация и задължението за нейната защита⁴³.
39. Второ, поверителните кръгове могат да доведат до процедурни икономии и ефикасност, по-специално когато броят на поисканите документи е голям и страните са в състояние да постигнат съгласие по основен списък от документи, които се считат за значими за целите на претенцията. Няма да се наложи нито разкриващите информация страни да влизат в спорове относно поверителността

⁴⁰ Тази мярка за разкриване на информация също така се нарича „поверителен клуб“ в зависимост от конкретната юрисдикция. Този вид мярка може да се използва и в административни производства. За процедурите на Комисията вж. точки 96 и 97 от Известие на Комисията относно най-добрите практики за водене на производства, свързани с членове 101 и 102 от ДФЕС, ОВ С 308, 20.10.2011 г., стр. 6—32 и точка 9 от „Най-добри практики за разкриване на информация в залите за данни в производства по членове 101 и 101 от ДФЕС и съгласно Регламента на ЕС за сливанията“, достъпни на адрес: http://ec.europa.eu/competition/mergers/legislation/disclosure_information_data_rooms_en.pdf. За насоки относно използването на поверителни кръгове в производства на Комисията вж. http://ec.europa.eu/competition/antitrust/conf_rings.pdf.

⁴¹ Вж. например доклад на ОИСР от 5 октомври 2011 г. „Procedural fairness: transparency issues in civil and administrative enforcement proceedings“ (Процесуалната справедливост: свързани с прозрачността въпроси в гражданските и административните производства за принудително изпълнение), стр. 12; вж. също така „Scoping note on Transparency and Procedural Fairness as a long-term theme for 2019-2020“ (Бележка относно обхвата във връзка с прозрачността и процесуалната прозрачност като дългосрочна тема за 2019—2020 г.), 6—8 юни 2018 г., конферентен център на ОИСР, стр. 4.

⁴² Например във връзка с данни, които външни изпълнители са събрали от участниците в проучване на Комисията, в точка 21 от нейното становище по дело Sainsbury's/Mastercard Комисията достигна до заключението, че информацията не би могла да се анонимизира по начин, при който се зачита напълно законният интерес на доставчиците на данни във връзка със защитата на тяхната поверителна информация.

⁴³ В това отношение вж. разкриването на информация в рамките на поверителен кръг, разпоредено от Общия съд по дело T-296/11, Cementos Portland Valderrivas, SA/Комисия, точка 24: „[...] с цел да се съгласуват, от една страна, принципът на състезателност, и от друга страна, характеристиките на фазата на предварителното разследване в етап от производството, при който съответното предприятие няма право нито да бъде информирано за съществени доказателства, на които Комисията се основава, нито има право на достъп до преписката, с определения от 14 май 2013 г. е ограничено предоставянето на информация от страна на Комисията само до адвокатите на жалбоподателя, при условие че те подпишат декларация за поверителност“.

на конкретни елементи на информацията, нито съдът да разглежда такива спорове, като по този начин се намаляват несигурността и евентуалното забавяне в резултат на преговори, свързани с поверителността. Няма да е необходимо разкриващата информация страна да подготвя неверителни версии на документите, които ще бъдат достъпни в рамките на кръга (с изключение на по-ограничен вид в случаи, когато поверителните кръгове се използват като мярка за филтриране)⁴⁴.

40. Трето, за националните съдилища поверителните кръгове могат да представляват ефективна мярка от гледна точка на финансовите разходи, свързани с разкриването на информация, и по-специално във връзка с икономическото въздействие от налагането на определени мерки за разкриване на информация на страните. Такъв по-специално може да бъде случаят, когато страните разполагат с различни икономически средства и разликата във финансовите ресурси засяга тяхната способност да упражняват напълно своите права. Например, ако страните влязат в свързани с поверителността спорове дали е необходим допълнителен достъп, съдебните разходи и на двете страни биха могли да се увеличат значително. В такава ситуация използването на поверителен кръг може да допринесе за понижаване на разходите във връзка с разкриването на информация, по-специално в случаите, когато страните са в състояние да постигнат съгласие относно основен списък с документи, които се считат за значими във връзка с претенцията.
41. Четвърто, поверителните кръгове не изискват непременно физическото разкриване на информацията или физическото присъствие на членовете на кръга на дадено място. Предаването на информацията и осъществяването на достъп до нея често се извършва по електронен път. В случаите, в които е възможно електронно разкриване на информация, то води до множество ползи. Електронното разкриване не води до тежест нито за националните съдилища, нито за страните от гледна точка на осигуряване на физически помещения, за които може да се наложи да бъдат запазени изключително за тази цел за няколко дни, от гледна точка на необходимостта да се пътува до различните места, да се инсталират необходимите ИТ инструменти на въпросните различни места и т.н.
42. На последно място, поверителните кръгове могат да представляват ефективна мярка за избягване на рисковете от непреднамерени грешки (човешки или технически), които могат да възникнат по време на редактирането на поверителната информация от документите.

Б.2. Организиране на поверителен кръг

43. Ако национален съд счита, че поверителният кръг представлява ефективна мярка за разкриване на информация в даден случай, той ще трябва да вземе решение по редица елементи, които ще бъдат посочени в разпореждането на

⁴⁴

В такава ситуация на външния съветник на отправящата искането страна може да бъде позволено да прегледа цялата поискана информация в рамките на поверителен кръг, за да определи конкретни елементи на информацията, за които ще бъде поискано реално разкриване пред отправящата искането страна. Ще бъде изготвена неверителна версия на тези документи, която ще бъде споделена с отправящата искането страна. В такива случаи поверителният кръг ще се използва в съчетание с редакции.

съда, дори ако някои елементи вече са установени в общите насоки на съда или в други процесуални правила⁴⁵. Най-значимите елементи са следните.

а. Определяне на информацията, достъпна в рамките на кръга

44. Националният съд ще трябва да определи конкретните доказателства или категории информация (например списък с документи), които ще бъдат включени в поверителния кръг.
45. Например в производство във връзка с последващ иск за обезщетение информацията, която трябва да бъде разкрита в рамките на поверителния кръг, може да включва поверителната версия на решението на Комисията или на съответния национален орган за защита на конкуренцията, информация, която разкриващата информация страна е подготвила и им е представила по време на административното производство, и информация, представена от разкриващата информация страна в рамките на процедурата за достъп до преписката, или друга свързана с претенцията информация на страни и трети лица, които не са участвали в административното производство.
46. В това отношение, както е посочено по-горе, решението на съда може да се улесни, ако страните постигнат съгласие относно списък с основни документи, които се считат за значими за целите на производството. При все това невинаги е възможно страните да постигнат съгласие за такъв вид разкриване на информация, тъй като други интереси, например интересите на трети лица, може да налагат участието на националния съд. Поради това на съда може да се наложи да определи правилата за разкриване на информация дори ако страните са се съгласили с процедурата.

б. Състав на кръга

47. След като изслуша страните, съдът може да определи членовете на поверителния кръг, както и техните нива на достъп⁴⁶.
48. Членовете на поверителния кръг вероятно ще бъдат лицата, които ще имат право да прегледат документите в рамките на поверителния кръг. Решението относно състава на кръга се взема поотделно във всеки случай, като зависи изключително много от вида и естеството на информацията, обхваната от искането за разкриване на информация.
49. Членовете на поверителния кръг могат да варират от външни съветници на страните (например външни юридически съветници или други съветници) до вътрешни съветници и/или други представители на дружествата.
50. След като съдът вземе решение относно състава на поверителния кръг, може да му се наложи да посочи всеки отделен член по име, роля или функция и връзка със страните⁴⁷. Освен това може да се наложи съдът да определи съдебните служители, които ще присъстват или които могат да осъществят достъп

⁴⁵ За пример за мерки, свързани с процесуално-организационни действия, вж. Практическите разпоредби по прилагане на Процедурния правилник на Общия съд, и по-специално стр. 34—37, където се разглежда поверителността, ОВ L 152, 2015 г., стр. 1, поправка, ОВ L 196, 2016 г., стр. 56 и измененията, приети на 13 юли 2016 г., ОВ L 217, 2016 г., стр. 78.

⁴⁶ В решението относно състава на кръга също така може да се определи максималният брой членове за всяка страна.

⁴⁷ Вж. становището на Комисията по Servier, цитирано по-горе.

едновременно със страните или в друг момент, когато става въпрос за физически поверителни кръгове.

Външни съветници

51. В зависимост от отношенията между отправящата искането страна и разкриващата информация страна може да се наложи достъпът до кръга да бъде ограничен до външни съветници. Външните съветници могат да включват не само правни съветници, но и други съветници или експерти, например счетоводители, икономисти, финансови съветници или одитори, в зависимост от нуждите в конкретния случай.
52. Ограничението на достъпа до външни правни съветници може да бъде необходимо, защото вътрешните съветници могат да изпълняват и разнообразни други функции за своето дружество. Вътрешните съветници често могат да участват, пряко или непряко, във вземането на стратегически решения на дружеството. Рискът информацията, до която е осъществен достъп в рамките на поверителния кръг, впоследствие да повлияе на съвета, който вътрешният съветник дава на управителите на дружеството във връзка с бизнес решения, може да бъде твърде голям, за да им се позволи да осъществят достъп до определени поверителни данни при някои обстоятелства (например когато страните по гражданското производство са действителни или потенциални конкуренти и достъпът до чувствителна търговска или стратегическа информация може да им даде неоправдано конкурентно предимство; когато между страните съществуват делови отношения; или когато информацията, която трябва да бъде разкрита, включва споразумения, които все още са в сила и съответно съдържат актуална поверителна информация).
53. Външните съветници обикновено не участват в процесите по вземане на решения на дружествата, които представляват, и в правния ред на редица държави членки се счита, че те са в състояние да преглеждат търговски тайни, стратегически планове или други чувствителни данни. При все това, тъй като запазването на достъпа само за външни съветници може да ограничи в известна степен упражняването на собственото право на страните да осъществят достъп до доказателствата, на съдилищата може да се наложи внимателно да преценят видовете документи, обхванати от разкриването на информация, и да ограничат достъпа до външни съветници само когато това се счита за необходимо и възможно съгласно процесуалните правила на ЕС (вж. в точка 55 по-долу правилата на Директивата относно търговските тайни) и националните процесуални правила.

Вътрешни съветници и/или други представители на дружествата

54. Възможно е да възникнат обстоятелства, при които националният съд да счете за подходящо да разреши достъп на вътрешни съветници и/или други представители на дружествата (например ръководители или други служители⁴⁸) до поверителните кръгове. Случаят може да бъде такъв, когато (цялата или част от) въпросната поверителна информация се счита за не толкова чувствителна търговска информация или когато разкриването ѝ на служители на дружествата не би могло да доведе до причиняване на вреда, например поради отношенията между страните.

⁴⁸

Например физически лица, наети от отправящата искането страна по силата на трудови договори или на други видове споразумения за услуги или договорни споразумения.

55. Достъп от страна на вътрешни съветници и/или други представители на дружествата също така може да бъде позволен при подаване на мотивирано искане на външните юридически представители⁴⁹. Такива искания се подават, когато външният правен съветник счита, че случаят на неговия клиент не може да бъде решен по приемлив начин, без на клиента да се разкрие информация от определени документи (или части от тях). Такъв е случаят например, когато външният правен съветник не е в състояние да прецени точността или целесъобразността на информацията за претенцията на страната или когато информацията е изключително техническа или специфична за даден продукт/услуга и изисква знания, свързани с конкретен сектор или отрасъл, за да се оцени нейната целесъобразност. По-специално в съдебни спорове, свързани с незаконно придобиване, използване или разкриване на търговски тайни, съгласно член 9, параграф 2 от Директивата относно търговските тайни се изисква ограниченият кръг от лица, които имат право на достъп до доказателствата, да включва най-малко едно физическо лице от всяка от страните⁵⁰.
56. Освен това в правния ред на някои държави членки в определени ситуации може да бъде възможно да се поиска съгласието на съда за споделяне на определени елементи на информацията с вътрешни съветници или с представители на дружествата, без да се позволява на тези лица да станат членове на кръга.
57. Въпросът за достъпа на вътрешни съветници и/или представители на дружествата се преценява поотделно във всеки случай и може да зависи от това колко тясно свързани са предложените от страните лица със стопанската дейност или областта на дейност, обхваната от искането, или от други фактически обстоятелства.
58. Поради това в зависимост от конкретните национални правила и от конкретните факти по случая поверителните кръгове могат да бъдат съставени само от външни правни съветници или от съчетание от външни правни съветници, други външни експерти (например икономисти, счетоводители, одитори и др.), вътрешни съветници и/или представители на дружествата.

Права на достъп

59. Когато поверителният кръг е съставен от външни правни съветници и вътрешни съветници и/или представители на дружеството, е възможно всички страни да имат достъп до цялата информация, която се разкрива в рамките на кръга, или да се предоставят различни права на достъп.
60. Поверителните кръгове могат да се състоят от две нива на достъп: вътрешно ниво на кръга, съставено от външни правни съветници, които имат право на достъп до най-чувствителната информация, и външно ниво на кръга, съставено от вътрешни съветници и/или представители на дружествата, които имат право на достъп до останалата поверителна информация.
61. При подаване на обосновано искане от разкриващата информация страна съдът също така може в зависимост от националните процедури да наложи специални ограничения във връзка с достъпа на определени членове на кръга до конкретни документи.

⁴⁹ Вж. също така като източник на вдъхновение Известието относно достъпа до преписката, точка 47.

⁵⁰ Това изискване е ограничено до търговски тайни и не може да бъде екстраполирано за други видове поверителна информация.

62. В някои случаи достъп до поверителните кръгове също така би могъл да получи административен и/или помощен персонал (включително например външни доставчици на услуги за подпомагане при електронно разкриване на информация или при уреждането на спорове, които са наети да предоставят електронни технически услуги) под надзора на останалите лица, определени като членове на кръга, и при същите задължения за поверителност.

в. Писмени декларации на членовете на кръга

63. От членовете на поверителния кръг може да бъде поискано да представят писмени декларации пред съда във връзка с поверителното третиране на всяка информация, включена в поверителния кръг.
64. Такива декларации могат да включват, наред с другото, задължението да не се разкрива поверителната информация на което и да е лице, различно от посочените от съда като членове на кръга, без изричното съгласие на съда⁵¹; задължението поверителната информация да се използва само за целите на гражданското производство, в рамките на което е издадено разпореждането за разкриване на доказателства; задължението да се гарантира подходяща защита на информацията от страна на членовете на кръга; задължението да се приемат всички необходими мерки в конкретните обстоятелства, за да се предотврати неупълномощен достъп; задължението да се върнат или унищожат всички копия от документи, съдържащи поверителна информация; задължението да не се разпечатват документи, до които е осъществен достъп по електронен път, или да се направят недостъпни за посочените лица от който и да е компютър или устройство след определена дата и др.
65. Тези декларации, и по-специално задължението поверителната информация да не се разкрива на клиентите, могат да бъдат от съществено значение в юрисдикциите, в които външните правни съветници са задължени да споделят информацията със своите клиенти съгласно правилата за професионалната етика на адвокатската професия или съгласно други правила.
66. Освен това, когато в поверителния кръг участват представители на дружествата, те може да подлежат на доста обременителни изисквания. Например националният съд може да счете за подходящо да постанови, че въпросният служител повече няма да може да работи в областта на стопанска дейност, обхваната от претенцията.

г. Логистика

67. Поверителните кръгове изискват националните съдилища да вземат решение във връзка с различни организационни, инфраструктурни и логистични мерки⁵². Първо, поверителните кръгове може да включват физическо или електронно разкриване на поверителна информация. Физическото разкриване на информация може да бъде организирано и проведено в помещения на съда, като

⁵¹ Това представлява отклонение от обичайната практика, при което юридическият представител на една от страните има право да разкрие на своя клиент информация и писмени изложения, получени от други страни в производството, и да ги обсъжда свободно.

⁵² Защитата на поверителната информация в контекста на исканията за разкриване на информация може да наложи промени в обичайното провеждане на логистичните или дори на телематичните процедури на съда или въвеждане на специални процедури поотделно във всеки случай в рамките на приложимите национални процесуални закони.

бъде контролирано от съдебни служители, или в помещения на страните без участието на съда. Физическото разкриване на информация може да включва предаване на копия от документи на хартиен носител, както и разкриване на доказателства посредством CD, DVD или USB на физическо място в рамките на помещения на съда или на страните.

68. Разкриването на информация в рамките на поверителен кръг може да бъде извършено и по електронен път. В такъв случай данните се качват и съхраняват на електронен адрес (например в облак) за периода на разкриване на информацията, като достъпът до нея се защитава с пароли.
69. Ако разкриването на информацията в рамките на поверителния кръг не се извършва по електронен път, а се провежда в помещения на съда, на съда може да се наложи да гарантира, че устройствата за достъп до информацията са подходящи, освен ако участващите в кръга лица имат право да донесат свое собствено оборудване.
70. Второ, съдът може да определи периода на разкриване на информацията.
71. Трето, на съда също така може да се наложи да определи по кое време да бъдат достъпни помещенията за разкриване на информация (например само в работно време), дали в тези помещения трябва да присъстват съдебни служители, дали могат да се внасят бележки или документи и др.
72. На последно място, за да се гарантира, че поверителната информация, разкрита на външните съветници на страните в рамките на поверителен кръг, е защитена по време на цялото производство, националните съдилища могат да поискат от страните да представят както поверителна, така и неповерителна версия на своите изложения (като последната включва например количествени данни само в обобщена или анонимизирана форма)⁵³, да посочат поверителната информация само в поверително приложение или да предприемат други мерки за защита на поверителното естество на информацията.

В. Редакции

73. Когато вземат решение относно подходящите мерки за разкриване на информация, националните съдилища също така могат да обмислят дали да разпоредят разкриващата информация страна да редактира документите, като заличи поверителната информация. Тази процедура се нарича редакция.
74. Редакцията може да включва замяна на всеки елемент на поверителна информация с анонимизирани данни или обобщени стойности, заместване на заличени параграфи с информативни или съдържателни неповерителни обобщения или дори просто почерняване на части от документите, в които се съдържа поверителна информация.
75. От разкриващите информация страни може да бъде поискано да ограничат редакциите до абсолютно необходимото с цел защита на интересите на притежателите на информацията. Ограничените редакции на определена поверителна информация могат да бъдат достатъчни, за да се защити цялата поверителна информация в един или повече документи. Например

⁵³ Неповерителните версии на писмените изложения трябва да позволяват на останалите страни да разберат доводите и доказателствата, към които се прави препратка, за да могат да обсъдят случая със своите юридически представители и да ги инструктират по подходящ начин.

редактирането на имената на клиентите, като същевременно се оставят нередактирани съответните количества на доставяния продукт, може да бъде достатъчно за защитата на поверителността⁵⁴.

76. Редактирането на съответната информация без нейната замяна с неповерителен текст може да не постигне подходящ баланс между правото на разкриващата информация страна на защита на поверителната информация и правото на страната, която отправя искане за достъп до доказателствата, за да обоснове своята претенция или защита. Прекомерните редакции, които обхващат цели страници или раздели от документи или цели приложения, също може да не са приемливи за целите на производството.

В.1. Редакциите като ефективно средство за защита на поверителността

77. Редакциите могат да представляват ефективна мярка за защита на поверителна информация за категории документи, при които въпреки замяната на поверителната информация с неповерителен текст разкритите документи и информация продължават да бъдат съдържателни и подходящи за упражняването на правата на страната, отправяща искането за разкриване на информация.
78. Поради това използването на редакции може да бъде особено ефективно, когато поверителната информация се отнася до пазарни данни или стойности (например оборот, печалби, пазарни дялове и др.), които могат да бъдат заменени с представителни диапазони, или когато качествени данни могат да бъдат обобщени по съдържателен начин.
79. Редакциите също така могат да представляват ефективна мярка за защита на поверителна информация, когато обемът на поверителната информация, подлежаща на разкриване, е ограничен. Наличието на изключително голям брой документи, които трябва да бъдат редактирани, може в зависимост от обстоятелствата по случая да предполага, че биха били по-подходящи други мерки за разкриване на информация с оглед на необходимото време, разходи и ресурси за подготвяне на неповерителни версии.
80. На последно място, редактирането на поверителна информация на трети лица също така може да бъде ефективно в случаи, когато притежателят на информация разполага с информация от трети лица, която може да не е поверителна за него, но да е поверителна за отправящата искането страна⁵⁵. Например случаят може да бъде такъв, ако отправящата искането страна, която ще получи достъп до информацията, и съответното трето лице са конкуренти. В такива случаи на разкриващата информация страна може да се наложи да се сдобие със съгласието на трети лица във връзка с разкриването на поверителната информация или по друг начин да получи тяхното съгласие във връзка с

⁵⁴ Достъпността на информация относно доставените количества може да бъде от съществено значение за количественото определяне на претърпяната вреда на по-ниско равнище от веригата на доставки (например от непреки клиенти).

⁵⁵ Такава ситуация може да възникне, тъй като документите на трети лица не съдържат поверителна информация за притежателя на информацията или защото притежателят на информацията вече е осъществил достъп до неповерителна версия на документите, в които преди това е била редактирана информация, считана за поверителна за него.

предложени редакции⁵⁶. Националните съдилища обаче могат да установят, че редакциите не са толкова ефективни в случаи, в които искането обхваща голям брой документи на трети лица, тъй като процесът по осъществяване на контакт с трети лица в тази връзка може да направи задачата по-сложна.

В.2. Редактиране на поверителна информация

81. В зависимост от различните процесуални правила националните съдилища могат да участват по-активно или не толкова активно в процеса на редактирането. Националните съдилища могат да осъществяват надзор и контрол по отношение на процеса на редактиране и да изпълняват ролята на лице за контакт за страните и трети лица. Като алтернативна страните могат да поемат основната отговорност за сдобиването с неповерителни версии и/или със съгласието на трети лица във връзка с предложени редакции.
82. Във всеки случай при управлението на процеса по подготвяне на неповерителни версии националните съдилища могат да сметат за полезно да дадат на страните общи и/или специфични насоки за конкретния случай във връзка с висшщото пред съда производство, по възможност в съответствие с националните процесуални правила. Такива насоки могат да бъдат от полза при определянето на процедурата, която съдилищата може да очакват страните да следват при извършването на редакции на поверителна информация, както и за ясно определяне на съответните отговорности.
83. С цел ефективно разглеждане на исканията за редакции националните съдилища могат да поискат от страните:
 - (i) да отбележат с квадратни скоби цялата поверителна информация в оригиналните поверителни документи и да я подчертаят така, че тя да продължи да бъде четима, преди да се вземе решение какво следва да се редактира;
 - (ii) да изготвят списък с цялата информация, за която се предлага да бъде редактирана (всички думи, данни, параграфи и/или раздели, които трябва да бъдат редактирани);
 - (iii) за всяка предложена редакция да посочат причините, поради които информацията следва да се третира като поверителна;
 - (iv) да заменят редактираната информация не с прости обозначения като „търговска тайна“, „поверително“ или „поверителна информация“, а с информативно и съдържателно неповерително обобщение на редактираната информация.⁵⁷ При редактирането на количествени данни (например продажби, оборот, печалби, данни за пазарни дялове, цени и др.) могат да се използват съдържателни диапазони или обобщени стойности. Например по отношение на данни за продажби и/или оборот даден диапазон, който надхвърля с повече от 20 % конкретната стойност, може да не е достатъчно съдържателен; по аналогичен начин диапазони за пазарни дялове, които надхвърлят конкретните стойности с повече от

⁵⁶ Причината за това е, че фактът, че притежателят на информация се съгласява например с условията на поверителен кръг, не означава, че това би било приемливо за трети лица. Вж. становището на Комисията по дело Sainsbury's Supermarkets Ltd/MasterCard Incorporated и други, цитирано по-горе, точка 23.

⁵⁷ Вж. например член 103, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд.

5 %, може да не са достатъчно съдържателни в зависимост от обстоятелствата по висящото пред съда дело;

- (v) да представят нероверителни версии на въпросните документи, които следват структурата и формата на поверителните версии. По-специално съдържащата се в оригиналния документ информация като дялове или глави, номера на страници и изброяване на параграфи следва да остане непроменена, така че лицето, което чете документа, да бъде в състояние да разбере степента на редакциите и въздействието им върху способността за разбиране на информацията при нейното разкриване;
 - (vi) да гарантират, че представените нероверителни версии са надеждни от техническа гледна точка и че редактираната информация не може да бъде извлечена по никакъв начин, включително чрез използването на инструменти от сферата на криминалистиката.
84. След подаването на исканията за редакции националният съд трябва да прецени дали предложените редакции са приемливи. Ако възникне спор, съдът следва да бъде в състояние да изслуша страните и съответните трети лица преди да вземе решение.
85. След като бъдат редактирани, нероверителните версии на оригиналните документи могат да се използват по време на цялото производство, като не може да бъде поискана допълнителна защита.

Г. Назначаване на експерти

86. В някои юрисдикции националните съдилища също така могат да вземат решение да назначат трето лице с експертни знания в конкретна област (например счетоводство, финанси, право в областта на конкуренцията, одит и др.), което да осъществи достъп до поверителната информация, обхваната от искане за разкриване. Ролята на назначения от съда експерт е различна от тази на експертите, определени от страните, които в някои юрисдикции често се използват, за да подкрепят претенцията или защитата на съответната страна.
87. Ако националните процесуални правила го позволяват, може да бъде назначен експерт например за изготвяне на съдържателно нероверително обобщение на информацията, което да бъде предоставено на разположение на отправящата искането страна. Като алтернатива и в зависимост от приложимите национални процесуални правила, от експерта може да бъде поискано да изготви поверителен доклад, който може да бъде предоставен на разположение само на външните съветници на отправящата искането страна, и нероверителна версия на доклада за отправящата искането страна.

Г.1. Назначаването на експерти като ефективно средство за защита на поверителността

88. Назначаването на експерти може да се окаже ефективна мярка на първо място в случаите, когато подлежащата на разкриване информация представлява изключително чувствителна търговска информация и е количествена или техническа по своето естество (например информация, съдържаща се в търговски или счетоводни книги, данни за клиенти, производствени процеси и др.). В тези случаи експертите могат да резюмират и/или да обобщат

поверителната информация, за да я направят достъпна за отправящата искането страна.

89. Второ, експертите също така могат да бъдат ефективен вариант, когато една от страните иска допълнителен достъп до поверителни документи, съдържащи основни данни. Такава ситуация може да възникне например във връзка с искове за обезщетение на вреди, при които е необходимо да се осъществи достъп до основни данни, за да се изчисли делът на прехвърлената надценка (например продажни цени, обем на продажбите, отстъпки, вътрешни документи, съдържащи стратегии за ценообразуване, и др.).
90. Трето, в случай че изключително голям брой от документите, които трябва да бъдат разкрити, се отнасят до поверителна информация на трето лице, съдилищата могат да сметат за по-ефективно да назначат експерт, който да осъществи достъп до информацията и да представи становище по нейното поверително естество, вместо да встъпват в дискусии със страните относно обхвата на редакциите или да организира поверителен кръг.

Г.2. Инструктиране на експерти

91. Националният съд трябва носи отговорност за назначаването и инструктирането на назначените експерти. В зависимост от различните процесуални правила, националните съдилища могат да бъдат в състояние да назначат експерти, представляващи независими трети лица, от списък с „одобрени от съда“ експерти, от списък с предложени от страните експерти и др. В съответствие с националните процесуални правила, при назначаването на експерт националният съд също така може би ще трябва да отчете или да реши кой ще поеме хонорара на експерта.
92. След като бъде избран експерт, националните съдилища могат да поискат от него да представи писмени декларации във връзка с поверителното третиране на всяка информация, до която ще получи достъп.
93. Аналогично на членовете на поверителен кръг, от експертите може да се изисква да се съгласят да не разкриват поверителна информация на което и да е друго лице освен посочените от съда или да не могат да го правят без изричното съгласие на съда; да използват поверителната информация само за целите на гражданското производство, в рамките на което е издадено разпореждането за разкриване на доказателства; да гарантират подходяща защита на информацията; да приемат всички необходими мерки при съответните обстоятелства, за да предотвратят неупълномощения достъп до поверителната информация, както и да върнат или унищожат всички копия на документи, съдържащи поверителна информация, и др.
94. От експертите също така може да бъде поискано да декларират евентуални конфликти на интереси, които може да ги възпрепятстват в изпълнението на техните задачи.
95. Освен това съдът може да инструктира експерта по отношение на вида доклад, който да изготви (например резюме, доклад с обобщени данни и др.), и дали експертът следва да изготви както поверителна, така и неповерителна версия на доклада.

96. Когато бъде изготвена поверителна версия на доклада на експерта, като цяло тя може да се споделя само с външните юридически представители на страните, докато страните могат да получат достъп само до неповерителна версия на доклада. Когато националният съд ограничи достъпа до поверителната версия на изготвения от експерт доклад само до външния юридически представител на дадена страна, от този представител ще бъде поискано да не споделя съдържащата се там поверителна информация с неговия клиент. Ако съгласно националните процесуални правила страните също така имат право да определят свои собствени експерти, независимият експерт може да отчете това в своята оценка и да предвиди достъп до доказателствата и за експертите на страните.
97. Ако съгласно националните правила страните са в състояние да осъществят достъп до поверителна версия на доклада на експерта, в тази ситуация ще се прилагат и всички условия, посочени по-горе във връзка с достъпа на клиента до поверителна информация, разкрита в рамките на поверителен кръг (вж. точки 54—57).

IV. Защита на поверителната информация по време на цялото производство и след това

98. На националните съдилища също така може да се наложи да обмислят как ще бъде използвана и цитирана поверителната информация, например в писмените изложения и/или по време на съдебните заседания.
99. Например, ако в своите писмени изложения представителите на страните използват информация, до която са осъществили достъп в рамките на поверителен кръг или която е включена в поверителен доклад на експерт, националните съдилища могат да поискат от тях да се позовават на такава информация само в поверителни приложения, които трябва да се представят паралелно с основните изложения. Ако представителите на страните желаят да се позоват на такава информация по време на съдебното заседание или когато се изслушва експерт във връзка с такива доказателства, националните съдилища могат да организират заседания *in camera* (т.е. закрити съдебни заседания), ако това е възможно съгласно приложимите гражданскопроцесуални правила.
100. Необходимостта от защита на поверителната информация може да възникне и на по-късен етап, например при приемането, нотифицирането или публикуването на съдебните решения, при искания за достъп до съдебни документи или при обжалване. В действителност поверителните доклади на експерти могат да представляват част от материалите по делото. В такива случаи на националните съдилища може да се наложи да приемат мерки за защита на тази информация след приключване на гражданското производство или, ако процедурата не го позволява, да поискат от експертите да изготвят само неповерителни версии на своите доклади.

A. Закрити съдебни заседания

101. В съответствие с принципа на открито правосъдие гражданските производства обикновено са публични по своето естество⁵⁸ и националните съдилища трябва

⁵⁸ Вж. член 6 от Европейската конвенция за правата на човека и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, цитирана по-горе. В някои държави членки изключенията от този принцип могат да бъдат свързани с поддържането на обществен ред, защитата на основните права или други основни цели.

да балансират интереса, свързан със защитата на поверителната информация, с необходимостта да се ограничи намесата в принципа на открито правосъдие.

102. Националните съдилища могат да вземат решение да изключат препратките към поверителна информация в откритите съдебни заседания или да провеждат при закрити врати само онези части от заседанията, по време на които може да се обсъжда поверителна информация. В такъв случай националните съдилища ще трябва да преценят кой ще има право да присъства на закритото заседание. Това решение може да зависи от това как и на кого е била разкрита поверителната информация (например на външните съветници на страните, на експерт, на представители на дружествата и др.).
103. Закритите съдебни заседания могат да представляват ефективно средство за съпоставяне на поверителни доказателства, разкрити посредством поверителен кръг, или за изслушване на експерти относно поверителните доказателства, включени в техните доклади.
104. В провежданите при закрити врати части от заседанията ще имат възможност да участват само онези външни и/или вътрешни представители на дружествата, на които е бил даден достъп до поверителните документи в рамките на поверителния кръг, както и (ако е приложимо) експертът, който е получил достъп до информацията.

Б. Публикуване

105. На националните съдилища може да се наложи да гарантират, че всички решения или съдебни решения, които ще бъдат публикувани, не съдържат поверителна информация.
106. За да защитят поверителната информация на страните или на трети лица при постановяването на съдебното решение и разпореждането за неговото публикуване, националните съдилища могат да обмислят варианта да анонимизират всяка информация, чрез която би могъл да се идентифицира източникът на информацията, или от публично достъпната версия на съдебното решение да редактират онези части, в които се цитира поверителна информация⁵⁹.
107. Извън въпроса с публикуването, съдът също така може би ще трябва да обмисли как да защити поверителната информация във версията на решението, която ще бъде нотифицирана на страните, без да се засяга правото на страните да обжалват.

В. Достъп до съдебни документи

108. На националните съдилища също така може да се наложи да защитят поверителна информация във връзка с искания за достъп до съдебни документи (било то само съдебното решение или всички материали по делото), ако това е възможно съгласно националните процесуални правила.
109. Националните съдилища могат да вземат решение да ограничат достъпа или до част от материалите по делото (например да откажат достъп до документи, разкрити в рамките на поверителен кръг, доклади на експерти, протоколи от

⁵⁹

Вж. също така член 9, параграф 2, буква в) от Директивата относно търговските тайни.

съдебни заседания, поверителна версия на писмените изложения и др.), или до всички материали по делото. По-специално на националните съдилища може да се наложи да разпоредят в съдебните документи да бъде включена неповерителна версия на протоколите от съдебните заседания или да приемат, че по време на заседанието е направено позоваване на дадена информация без посочването ѝ в съдебните документи.

110. Когато вземат решения дали да ограничат частично или напълно достъпа, съдилищата ще трябва да преценят кой иска достъп до материалите по делото. Например съдилищата ще трябва да отчетат факта, че лицата, които искат достъп, може да работят на същия пазар или да извършват същата дейност като участващите в гражданското производство страни (например конкуренти на страните, бизнес партньори и др.) и може да имат специален интерес да получат достъп до материалите по делото след приключване на производството.
111. В зависимост от приложимите национални процесуални правила, когато обемът на поверителната информация е голям и по време на производството е разпоредено прилагането на мерки като поверителни кръгове, съдът може да прецени, че е по-ефикасно изцяло да забрани достъпа до материалите по делото за определен период, отколкото да пристъпи към преглед на материалите, за да определи документи или категории документи, които да бъдат достъпни след постановяването на съдебното решение.